

Mitt lyriska husapotek

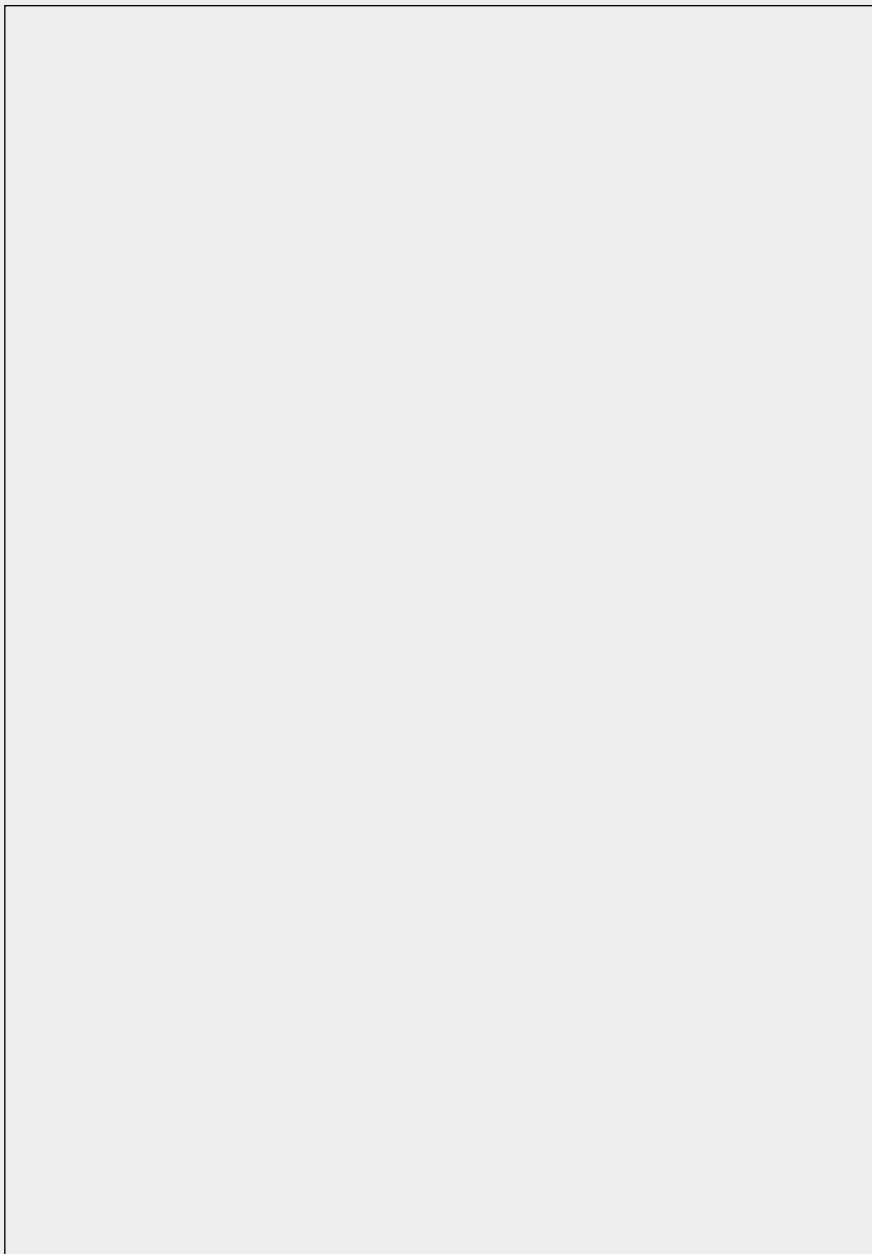
Det var på Capri vi mötte varandra, jag minns det än som det vore igår ... sjöng Sven Olof Sandberg i sin egen översättning av »Isle of Capri» som den engelske trumpetaren och sångaren Nat Gonella 1934 först sjöng i BBC. Ja, det var på Capri vi mötte varandra, inte min kvinna och jag, det hade hänt tio år tidigare, utan den feniciska trappan och jag. Det var vid påsktiden 1957. Mera än fyrty år sen! Vart tar alla åren vägen? De försvinner inte i ett stort hål. Mycket finns kvar i minnet, som är en författares kapital. Dit hör den feniciska trappan på Capri.

Josef Oliv var intendent på San Michele. Han föreslog en morgon att ett lämpligt mål för en förmiddagsutflykt var Scala Fenicia, den feniciska trappan, som byggdes av greker några hundra år före Kristus och inte av den romerske kejsaren Tiberius, som man hade påstått. Capri koloniserades under arkaisk tid av greker. På 300-talet före Kristus hörde Capri till det grekiska Neapel.

Trappan var mycket länge den första och enda förbindelsen mellan hamnen, Marina Grande och Anacapri där vi bodde. Axel Munthe skrev »Boken om San Michele» (1929) som blev världsberömd. Han berättar att han år 1874 som artonårig student först kom till Capri och såg berget allra högst upp, Monte Solaro. Dit ville han! Han började klättra i trappan. Halvvägs upp bodde på den tiden, skriver han, en hisklig varulv i en mörk grotta, och den brukade äta upp kristet folk. Kanske ansåg vargen honom för okristen? Han kunde hur som helst helskinnad passera grottan och räknade trappstegen ända upp, de var 777.

Först under slutet av 1700-talet fick trappan namnet den feniciska. Feniciernas kultur går tillbaka till början av 2000-talet före Kristus. De var ett handelsfolk som i forntiden utbredde sig kring det syriska kustlandet mellan Libanon och Medelhavet. Deras förnämsta handelsvara var purpurtyger. Det feniciska medelhavsväldet började på 700-talet före Kristus att gradvis försvagas. Trappan kom att kallas den feniciska när det nyantika intresset spred sig i Europa i skiftet mellan 1700- och 1800-tal. Man ville då lyfta fram allting som hade en antik patina och gav det en mera ålderdomlig prägel.

Eric Sandström som hade en tjänst

Den feniciska trappan på Capri med sina 777 trappsteg, enligt författaren Axel Munthe.

på Televerket och ofta hördes i radio bodde med sin maka Eivor samtidigt med min fru och mig på Capri. Han var riksbekant med sina morgonprogram på söndagarna, »Kvar i sängen» och skrev texter åt Alice Babs, bl a den kända »Sugar in the morning, sugar in the evening, sugar varena da', tänk så mycket sugar det finns i USA!»

Vi bestämde oss för att tillsammans söka upp den feniciska trappan medan fruarna gick och handlade. Havet låg

glittrande i sol bort mot Neapelbukten. Vi hittade lätt den prisade trappan och började halvspringa nedför trappstegen.

»Känner du historiens vingslag?» ropade jag till Eric. Jag var redan andfådd, men mera av iver än av ansträngning. »Ja, det är vi som är vingarna!» gnäggade han tillbaka. Det gällde nu att inte falla och tappa dem. Men vi var i goda händer och fötter som alla andra som hade funnits här före oss, alla som gått före oss i denna trappa.

FOTO: CARL MAGNUS VON SETH

Skalderna Jaques Werup och Anders Österling.

Anders Österling som har översatt så mycket av utländsk poesi har tolkat den italienske poeten Raffaele Carrieris dikt »Chi è passato prima di me» – Den som har gått före mig – där en strof lyder:

*Den som har gått före mig
av mig har lämnat friska
minnen av spel och duster.
Centaurens morgongnägning
urskiljer jag och åter
hör jag den röst jag ägde,
när jag förföljde Venus,
uthungrad, snabb och andfådd
i kärleksgrottornas dunkel.*

Det finns i livet intensiva stunder av glädje då allt tycks sväva lätt och lyckligt. De är dyrbara och finns i vardagen och i poesi som handlar om vardagen. Österling kunde beskriva poesi i vardagssysslorna, det var hans stora ämne. Han visste att diktens språk kan urskilja och förklara sådana ögonblick. Han kunde beskriva historia så att alla förstod, t ex i dikten »Ales stenar». En poet väljer att översätta de dikter han själv önskat skriva.

Ja, där fanns vi, sena tiders barn, svävande i en stark rörelse som verkade tyngdlös. Våra fötter bara snuddade vid de låga och långa trappstegen i den feniciska trappans geniala byggnad som dagens arkitekter kunde lära sig mycket av. (Så ska trappsteg vara, låga och långa, för att man lätt ska kunna gå i dem). Vi hade vingar på hämlarna som den grekiske guden Hermes med sina

bevingade sandaler.

Tonsättaren Felix Mendelssohn skriver i ett resebrev 1831 om sitt korta besök på Capri. Han berättar om mödan att i sommarvärmen gå upp- och nedför den feniciska trappan, men därav märkte vi ingenting. Ordet möda fanns inte då vi flög nedför trappstegen till hamnen. Vi svalkade oss med en simtur i historiens hav.

Det finns mera av sorg än glädje i poesi. Österling har uttryckt tanken att hans dikter

vill vara appeller till det goda och ljusa i livet, de skall försöka »besvärja ledan och oron ... det är jämt mig själv jag har velat övertyga», citerar Ulf Linde honom i ett förord till urvalet i »Hundra dikter», 1981.

De mörka krafterna tar ofta överhanden, och läsning av poesi blir då bekräftelser på att det blev så. I svensk dikt är poeter ofta svåra självlägare som river upp sår och klagar över hårda öden. Jag skrev en gång en dikt som vill påstå motsatsen: poesi uttrycker också en stark glädje.

*Lovsånger! Det måste finnas plats
för massor av lovsånger.
Av klagan finns det nog.
Lovsånger tystnade, klagan ökade,
så mycket mera skäl
för mera plats för lovsånger.
Människa, du har både sågen
och yxan, veden och elden!
(»En vacker dag», 1979)*

Medicina mentis, medicin för själen. Den klassiske doktorn i Grekland, Hippokrates, skrev i sin aforism 8:6, omkring 400 år före Kristus: »Vad medicin inte hjälper mot, det hjälper järnet (dvs kniven), vad järnet inte hjälper mot, där hjälper elden, vad elden inte hjälper mot bör anses obotligt.» Den tyske dikteren Schiller har det citatet som ett motto för sitt drama »Rövarbandet». Han visar där att poesins eld kan vara medicin mot sjukdomar.

Carl Magnus von Seth

Lars Erik Böttiger har under många år intresserat sig för läkare vars litterära insatser gjort dem kända i vida kretsar. Ett resultat av detta är de uppskattade författarporträtt han skrivit i Läkartidningen.

I boken "Litterära läkare" presenteras hans artiklar i samlad form, tillsammans med flera nyinskrivna avsnitt. Sammanlagt porträtteras nitton märkliga personligheter, från François Rabelais och Tobias Smollet till Claes Anderson, Paal-Helge Haugen och Eva Ström.

Litterära läkare omfattar 176 sidor, är rikt illustrerad, inbunden med hårda pärmar.

Priset är
160 kronor.

Litterära läkare

Beställer härmed.....ex
av boken

.....namn

.....adress

.....postnummer

.....postadress

Insändes till LÄKARTIDNINGEN
Box 5603,
114 86 Stockholm

Eller faxa på faxnummer:
08-20 74 35